

Kadakas

Abja Gümnaasiumi ajaleht

nr. 59
Sügis 2024

„Suured ja väikesed tähed“ tõi esile Abja kogukonna andekuse

Abja Gümnaasiumis leidis hiljuti aset kauaoodatud talendishow „Suured ja väikesed tähed“, mis tõi lavale erinevas vanuses esinejad: õpilased, õpetajad, lapsevanemad ja teised Abja Gümnaasiumi sõbrad. Korraliku kontserdi andis ka Abja muusikakooli rokkbänd Rüt-mikütid. Üritus oli täis muusikat, tantsu ja loovust, pakkudes publikule unustamatuid elamusi.

Talendishow idee sai alguse juba eelmise aasta kevadel, kui huvijuht Annika Leighton ja sotsiaalpedagoog Cäro-Ly Helve jäid pärast koolis toimunud solistide õhtut arutlema noorte andekuse üle. Kuna solistide õhtu kesken-

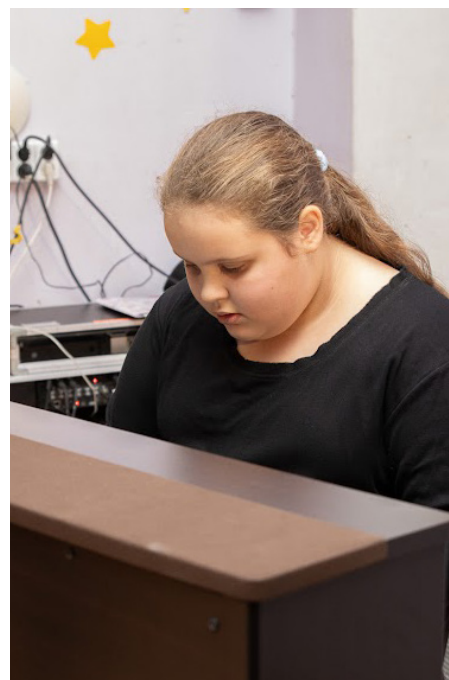
dus peamiselt laulule, otsustati luua üritus, kus igaüks saab näidata oma tugevusi, olgu selleks laul, tants, maagia või hoopis midagi muud.

Ürituse elluviimiseks kirjutas Cäro-Ly projektitaotluse, mille abil saadi Mulgi vallalt toetust. Koostöös väga tublide noortega loodi hoogne ja sisukas programm, kuigi ettevalmistusperioodi saatsid väljakutsed. Viimase hetke muudatused haiguste tõttu esinejate rivis lisasid pinget, kuid tänu korraldajatele, esinejatele, abilistele ja paindlikkusele sujus kõik edukalt. Koolimaja oli täis rõõmu ja pidulikkust, kui laval särasid nii noored

kui ka kogenumad esinejad. Abja Noortekeskuse etteastes lõi kaasa lausa kogenud muusik Toomas Pae ehk Törlep. Publik nautis kirklike etteasteid, humoorikaid sketše ja meeldejäädavat muusikat. Eriline tänu kuulub kõigile, kes ürituse õnnestumisele kaasa aitasid – korraldajatele, esinejatele, abilistele ja loomulikult Mulgi vallavalitsusele, kes projekti toetas.

Talendishow „Suured ja väikesed tähed“ tõestas, et Abja kogukonnas leidub ohtralt andekust ja ühtsus-tunnet. Loodetavasti saab sellest traditsioon, mis toob ka tulevikus kokku noored, õpetajad ja lapsevanemad.

Annika Leighton

6. B klassi õppereis Wittensteini ajakeskusesse

13 ja reede pole just hea kuulsusega kuupäev, aga kui buss just sellel päeval koos 6. b klassi lastega Paide poole hakkas sõitma, siis oli kohe selge, et tuleb üks tore ning lustakas päev.

Ajakeskus Wittenstein pakkus põnevad rännakut ajamasinaga läbi kaheksa korruse, kiviajast kuni laulva revolutsioonini välja. Kogu programm oli nii kaasahaarav, humoorikas, õpetlik ja põnev, et usku-ge või mitte, isegi 6. b kuulas ning oli tähelepanelik muuseumi külastaja. Suurt elevust tekitasid need kohad, kus tuli kehastuda vastava ajastu tegelaseks või osaleda mõnes rituaalis. Üllatusi leidis iga nurga taga. Ka ajalooõpetaja võib uhkust tunda, sest lapsed oskasid vastata peaaegu kõigile ajaloo kohta esitatud küsimustele. Maitsta sai erinevate ajastute toite ja jookke, lastes tekitas suurt elevust soolapekk. Kogu programm oli väga huvitavalt üles ehitatud ja oli tunda, et kogu personal teeb oma tööd suure pühendumusega. Jõulumeeleolu tekitas elavas esituses jõulumuusika, kuusepuu ehtimine, piparkoo-

kide küpsetamine ja jõuluvanaga tantsimine. Program-
mile lisasid vürtsi humoorikad videoklipid.

Reisiseltskond jäi väljasõiduga väga rahule ja soovita-me soojalt ka teistel Wittensteini külastuse ette võtta. Wittensteini ajakeskus Eestimaa südames on üks nen-dest kohtadest, mida tuleb kindlasti külastada.

Õpetaja Tiia ja Ingrid

Õppereis Tallinnasse: tehnoloogia, kunst ja uued kogemused

3. oktoobril külastas meie klass TalTechi ja Banksy näitust. Meie-
ga liitusid ka August Kitzbergi
nimelise Gümnaasiumi üheksandi-
kud koos oma õpetajaga.

Enne Tallinnasse jõudmist tegime väikese peatuse Tikupois, kust igaüks sai osta söömiseks midagi meelepärast. Pealinna jõudes oli meie esimeseks peatuspaigaks TalTechi Mektory maja. Meid jagati gruppidesse ning seejärel suuna-ti edasi töötubadesse. Töötubade teemad olid 3D-modelleerimine ja printimine, animatsioon ja et-tevõtlus. Mina valisin 3D-model-leerimise ja printimise, kuna see kõnetas mind kõige rohkem. Meie töötoa juhendajaks oli väga tore mees, kes viis läbi põneva töötoa ning tegi isegi nalja! Ülesanne oli äpis kujundada meelepärane ese, näiteks võtmehoidja. Mina valisin oma tööks elevandi kuju, mille hil-jem 3D-printeriga välja printisin. Oma tööd saime kätte hiljem, kui need meile postiga järele saadeti, kuna kokku oli see printimistöö

väga mahukas ja seega ajakulukas. Kell 12.45 algas USA loeng, kus Eestis elav ameeriklane tutvustas meile Ameerika presidendi va-limissüsteemi. Sellest loengust võtsin endaga kaasa palju õpetlik-ku ja sain rohkelt uusi teadmisi. Loengu tegi põnevaks ka asjaolu, et see oli ingliskeelne. Pärast loen-gut käisime TalTechi majandus-majas lõunat söömas ning pärast seda suundusime Banksy näituse-le, mis toimus Tallinnas Telliskivi Loomelinnakus. Näitusel oli pal-ju vahvaid, teistsuguseid ja isegi

võiks öelda, et veidraid maale ja kujusid. See on midagi, mida sõna-dega on keeruline edasi anda. Aru-saamiseks peab seda ise nägema. See päev Tallinnas möödus väga kiiresti ning enne kojusõitu tegime veel peatuse Ülemiste keskuses.

Õppereis oli väga tore, põnev, sil-maringi avardav ja mis peamine – hariv! Tänu meie õpetajatele – Evele ja Kadile – oli meil teistsu-gune ja vahva koolipäev.

Grete-Liis Saarman, 9. klass

Abja Accordion Band viis sel sügisel oma muusikat nii Soome kui ka Leetu

Oktoobri lõpus suundusid Abja Accordion Band ning Ants Taul lühikesele kontserttuurile Soome, kus anti neli kontserti. Esineti nii Hauhos, Loppis kui ka Salos. Kontsertreis kestis kokku viis päeva ning lisaks musitseerimisele külastati ka erinevaid vaatamisväärsusi.

Kontserttuuri peakorraldajateks olid tuntud Soome akordionistid Seppo Lankinen ning Seppo Soitila, kes esinesid ka 28. augustil toimunud XIV Mulgimaa pealinna akordionifestil. Lisaks korraldamisele tegelesid Seppod ka külaliste majutuse ning toitlustamisega.

Kontsertreis möödus edukalt ning publik võttis esinejaid vastu ülima vaimustuse ning suurte kiidusõna-

dega.

Septembri alguses käidi ka traditsioonilisel reisiril Leetu, Šiauliaisse, kus üheskoos läti ja leedu muusikutega tähistati Šiauliai linnaapäevi.

Lisaks kontsertetteastele nauditi maitsvat toitu, hiiglaslikku paraadi ning lumtavat lasershow'd.

Isabela Murašin, 11. klass

Rütmikütid: Abja noorte rokipäike tõuseb

Koolibänd Rütmikütid asutati Abja muusikakoolis kolm aastat tagasi. Bändi asutajateks olid praegune bändi solist Ramon Miikael Purju ja endine basskitarri mängija Jürgen Mäger. Nime Rütmikütid väljamõtlemisel on kasutatud tehiskellekti. Rütmiküttide logo peale tuli praegune bändi kitarrist Brait Pärnik. Bändis on kokku kuus liiget: solist Ramon Miikael Purju, klahvimängija Simon Leisson, trummar Matteas Jürise, bassimängija Karl Kõiv, kitarrist Brait Pärnik ja bändi juhataja Endel Purju. Bändil on palju lugusid, mida rahvas armastab. Neist lugudest kõige meeldejäävamad ja armastatuimad on Māneskini „Beggin’”, Ruja „Inimene õpib” ja „Must ronk” ning Steppenwolfi „Born to be Wild”. Bänd soovib areneda. Nad tahavad saada kuulsaks ja võimsaks. Bändi üks eesmärke on saada noorte Eurovisiooni lauluvõistlusele.

Bändi suurimad esinemised on olnud Paide Noortebändide festivalil, kus oli umbes 300 inimest ning Mõisaküla suveaia peol, kus oli inimesi 200 ringis.

Bändiliikmete jaoks on laval esinemine kerge. Alguses on küll pisut hirmus ja närv on sees, aga see kaob kiirelt. Bändis olemine on tore ja ei valmista erilisi probleeme kellelegi. Bänd on arenenud võrreldes eelmise aastaga väga

palju. Liikmed on mõistnud bändis osalemise tähtsust ning on ka õppinud palju uusi lugusid, nippe ja trikke.

Bändi suurimaks inspiratsiooniks on Ruja, kes üldiselt mängis rokkmuusikat. Ka Rütmiküttidele on rokk kõige südamelähedasem.

7. klassi Ergoga jagasid oma mõtteid bändiliikmed Ramon Miikael ja Matteas.

Aasta Kaitseliitlane 2024 Toomas Rebo

Abja Gümnaasiumi haldusjuht ja riigikaitseõpetaja Toomas Rebo on Ümera üksikkompanii pealik. Ta on aus, kohusetundlik, teotaheline ja isamaaline Kaitseliidu liige. 2023. aastal panustas ta Kaitseliidu tegevusse ligi 1000 tundi ja sel aastal on panustanud vähemalt 500 tundi. Tema eestvedamisel arendatakse pioneerialast kompetentsi mitte ainult Sakala malevas, vaid kogu Lõuna maakaitseringkonnas. Toomas Rebo kuulub Sakala maleva juhatusse. Tema eestvedamisel on Ümera üksikrühmast saanud üksikkompanii ja 2024. aastal oli üksikkompanii juurdekasv 20 protsenti.

Lisaks Kaitseliidu tegemistele õpetab ta riigikaitseõpetust Abja

Gümnaasiumis. Abja Gümnaasiumis asutas ta Noorte Kotkaste Sakala maleva Ilvese rühma ja on aktiivne rühmapealik. Augustis 2024 valiti Rebo Noorte Kotkaste Sakala maleva pealiku abiks. 2023. ja 2024. aastal viis ta Lõuna maakaitseringkonnas läbi kortermaja keldrisse varjumiskoha ehitamise projekti. Toomas Rebo on süstemaatiline ja kaasav. Kaitseliidu töö ja oma igapäevase töö ühendamisega on ta saavutanud palju uusi väljundeid, mis on viinud uute silmapaistvate arenguteni. Toomas Rebo on eeskujuks kogu Ümera üksikkompaniile ja kogu Sakala maleva liikmeskonnale.

Allikas: Sakala malev

Mulgi nädal

7.–11. oktoober oli meie koolis pühendatud Mulgimaale, selle rikkalikule kultuurile, keelele ja traditsioonidele. Iga päev tõi kaasa põnevaid tegevusi, mis tõstsid esile piirkonna eripära ja kutsusid õpilasi sellest osa saama.

Nädal algas 7. oktoobril traditsioonilise õpetajate päevaga, mil tunnustati meie kooli pühendunud õpetajaid. Abiturientid võtsid õpetajate tööülesanded üheks päevaks üle. Päev lõi sooja ja tänuliku õhkkonna, mis valmistas ette järgmisteks sündmusterohketeks päevadeks.

Teisipäeval, 8. oktoobril kutsuti Abja Gümnaasiumi õpilasi ja õpetajaid kandma Mulgi rahvarõivaid või motive. Päeva kõrghetk oli fotosessioon aulas, kus jäädvustati osalejate kaunid rõivad. Kooli 2. b klassil oli eriline võimalus kohtuda Mulgi Instituudi esindaja Piret Leskovaga, kes tutvustas mulgi kultuuri ja jagas huvitavaid teadmisi piirkonna ajaloost.

Kolmapäeval, 9. oktoobril algas populaarse „Nuputä välla“ mälumängu viies hooaeg. Esimene mäng leidis aset Abja Gümnaasiumis, kus õpilased said oma teadmisi proovile panna. Viienda hooaja esimese mängu võitis tasavägiselt August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi võistkond Mulke Unt.

Neljapäeval, 10. oktoobril täitis aula meloodiline mulgi-keelne muusika, mille saatel toimusid tantsuvahetunnid. See pakkus rõõmu kõigile, kes otsustasid kaasa lüüa ning tõi koolipäevale energiat juurde.

Nädala lõpetuseks heiskas Abja Gümnaasiumi õpilasesinduse esindus koolimaja ees Mulgimaa lipu. Samal ajal kostus kõlaritest mulgikeelne muusika, mida kõigil õpilastel oli võimalus kuulata. Koridorides ootasid õpilasi mulgi lippude värvimislehed, pakkudes loomingulist tegevust. Lisaks külastas 5. ja 10. klassi tunde Ave Grenberg, kes jagas oma teadmisi ja lugusid Mulgimaast.

Merith Kiviste

Brait Pärnik – mitmekülgne andekus ja suur tulevik

Abja Gümnaasiumi 7. klassi õpilane Brait Pärnik on noor muusik, kelle andekus ja pühendumus on juba praegu silmapaistev. 13-aastane Brait on laulja, pillimängija ja helilooja, kes suudab edukalt toime tulla paljude erinevate muusikaliste väljakutsetega. Ta on ehe näide sellest, kuidas noore inimese kirg ja töötahe võivad viia suuremate saavutusteni.

Brait mängib mitmeid pille, sealhulgas eesti lõõtsa, karmoškati, elektri- ja akustilist kitarr, basskitarr, saksofoni, trumme ja klaverit. Tema muusiku teekond algas juba väiksesena, kui ta kodus erinevate pillidega katsetas ja näitas üles suurt huvi muusika vastu. Kui peres olid pillid kättesaadavad, ei jäänud Brait niisama pealtvaatajaks – ta haaras pilli kätte ja hakkas katsetama. Braitu on tema pillimängimise ja laulmise teel aidanud paljud erinevad õpetajad, muusikud (nt Valdur Neumann, Evelin Leima, Mattis Leima, Tanel Vaikjärv, Kadi Kask, Endel Purju, Margus Põldsepp, Rasmus Kadaja, Anne Gomaa), aga palju on ta ka lihtsalt omal käel ise õppinud. Lisaks laulmisele ja pillimängijale on Brait olnud ka osav tantsupoiss, kes on võistelnud ja karikaid võitnud swingtantsus Lindy Hopis.

2018. aastal alustas Brait õpinguid Tallinna 21. Koolis ja Tallinna Muusikakooli eelklassis, kus tema esimeseks õppepilliks oli saksofon. Peagi avastas ta aga armastuse rahvapillide vastu, alustades karmoška õpinguid tantsu- ja kultuuri kodus „Modus“. See armastus kasvas edasi, kui pere kolis Mulgimaale, kus Brait hakkas õppima Karksi-Nuia Muusikakoolis lõõtsapilli ja karmoškati.

Brait on aktiivne mitmes bändis. Ta on oluline liige ansambelis Lõõtsanõõbid, mis tegutseb Karksi-Nuia Muusikakooli juures ja mille juhendajateks on tuntud muusikud Margus Põldsepp ja Rasmus Kadaja. Brait osaleb ka Mulgi Noorteorkestri koosseisus. Lisaks musitseerib ta Abja

Muusikakooli bändis RütmiKütid ja kolmanda olulise koosseisuna kuulub Brait Etno Noorte rühma, mille liikmed said kokku Etno Ringreisil. Nüüd plaanivad nad koos osaleda konkursil „Noor Pärinusbänd“ Pärinusmuusika Aidas. Samamoodi osalevad nad seal ka ansambliga Lõõtsanõõbid. See on põnev väljakutse! Brait annab ka Lõõtsanõõbide koosseisus Eesti Kontserdi poolt korraldatavaid Koolikontserte. Need toimuvad erinevates lasteaedades, põhikoolides ja gümnaasiumides. Seal tutvustatakse Eesti rahvamuusikat, sealhulgas ka Mulgimaa traditsioonilisi pillilugusid ja laule. 2024 on olnud eriti aktiivne kontsertide ja esinemiste aasta.

Lisaks pillimängule on Brait ka andekas helilooja. Tema esimene avalik tunnustus tuli 2019. aastal, kui ta saavutas Tallinna Muusikakoolis omaloomingukonkursil kolmanda koha klaveripalaga „Läänemeri“. Sealt on ta oma loomingulist teekonda jätkanud ja kirjutanud muusikat ka bändile Lõõtsanõõbid. Nende albumil on Braidu loodud meloodia „Korsaarilugu II“, millele sõnad kirjutas ansambli Vennaskond laulja Tõnu Trubetsky. See lugu kõlas ka ETV saates „Hommi Anuga“, mis tõi talle laiemat tähelepanu. Sealt algas ka senine koostöö ansambliga Vennaskond. Suvel on plaanis ühine kontsert Viljandi Pärinusmuusika festivalil. Ka sellel suvel andsid Lõõtsanõõbid ja Vennaskond ühise kontserdi Koidu seltsimajas. Brait on osalenud erinevatel folkidel: Viljandi, Võru, Märjamaa, Seto ja Viru folk. Viru folgil musitseeris ta lisaks Mulgimaa koosseisudele ka ansambliga Kuperpillid. Braidu loominguline talent ei piirdu ainult bändidega. Kodus on tal oma stuudio, kus ta salvestab ja loob muusikat nii ükski kui koos sõpradega. See on koht, kus sünnivad uued ideed ja projektid, mis võivad tulevikus muutuda rahva lemmikuks.

Brait on osalenud mitmetes rahva-

muusika laagrites, nagu Elva pärimuslaager, Rikka Ivani pillilaager, Noorte Etno laager ja Võrumaa Rahvapillilaager. Need kogemused on andnud talle võimaluse õppida kogenud meistritelt ja luua uusi muusikasõpru. 2024. aastal kuulus Brait koos bändiga Lõõtsanõõbid Etno Kulp nominentide hulka kahes kategoorias: „Aasta artist“ ja „Aasta pärimuslik lugu“. Selline tunnustus on tema noore karjääri tipp hetk ja kindlasti motiveerib teda edasi liikuma. 2024. aastal tunnustas Mulgi vallavalitsus Braitu Mulgi valla tiitliga „Aasta noor 2024“.

Brait Pärnik on noor muusik, kellel on ees suur tulevik. Tema andekus, mitmekülgsus ja töötahe on juba praegu märkimisväärsed. Ta on muusik, kes mitte ainult ei järgne teistele, vaid loob oma tee. Tema loominguline tee on täis võimalusi ja avastusi.

Abja Gümnaasium ja kogu kogukond saavad olla uhked, et nende seas kasvab nii mitmekülgne ja pühendunud noor talent. Pole kahtlust, et Brait Pärniku nimi kostub tulevikus veel kaugele – kas siis lavaaladel, raadios, telesaates või hoopis uue pärimusliku loo autorina. Jälgime jätkuvalt huviga Braitu muusikamaailmas toimetamas.

Annika Leighton, Sirli Mändma

Intervjuu õpetaja Melany Kuldsaarega

Mida armastate oma töökoha juures?

Armastan oma töökoha juures kõige rohkem asjaolu, et saan igapäevaselt mõjutada noorte inimeste tulevikku, andes neile teadmisi ja oskusi, mis aitavad neil rahaliselt iseseisvaks saada. Rahatarkuse ja ettevõtluse õpetajana on mul võimalus inspireerida õpilasi mõtlema loovalt ja kriitiliselt, julgustades neid võtma initsiatiivi ja nägema võimalusi seal, kus teised näevad takistusi.

Kus olete varem õppinud ja töötanud?

Olen õppinud Viljandi gümnaasiumis ettevõtluse ja majanduse suunal ning hetkel õpin Tallinna Tehnikaülikoolis äriandust. Varasemalt olen töötanud korp! Sororitas Estoniae kultuurisündmuste projektjuhina, kus sain kogemusi planeerimises ja juhtimises. Samuti olen olnud Kalepurjekas Laura sotsiaalmeedia koordinaator, vastutades sisuloo me strateegia loomise ja elluviimise eest.

Millised on teie hovid?

Minu hobideks on investeerimine, raamatute lugemine ja jõusaalis käimine. Investeerimine pakub mulle võimalust pidevalt õppida ja arendada oma finantsteadmisi, samal ajal kui raamatute lugemine avardab silmaringi. Jõusaalis käimine aitab mul hoida nii füüsilist kui ka vaimset tervist. Lisaks

naudin väga matkamist, mis võimaldab mul põgeneda igapäevaelu rutiinist, see on suurepärane viis enda laadimiseks ja uute ideede ammutamiseks.

Kust tuli mõte Abja Gümnaasiumisse õpetajaks tulla?

Mõte tulla Abja Gümnaasiumisse õpetajaks tekkis mitmel põhjusel. Esiteks olen alati tundnud kirge õpetamise ja noorte inimestega töötamise vastu. Teiseks, olles ise pärit Viljandimaalt, tundsin, et see on suurepärane võimalus, et panustada kohaliku hariduse arengusse.

Mis teile Abja Gümnaasiumi juures kõige rohkem meeldib?

Abja Gümnaasiumi juures meeldib mulle kõige rohkem selle uuendusmeelsus. Siin on võimalik pidevalt areneda ja õppida, mis teeb töö väga mitmekesiseks.

Kui saaksite koolielus midagi muuta, mis see oleks?

Sooviksin, et koolimajas õpilased käituksid lugupidavalt ja vastutustundlikult, sest see soodustaks positiivset ja toetavat õpikeskkonda. Samuti pööraksin veel rohkem tähelepanu riietusele, et see oleks sobiv ja esinduslik, aidates kaasa kooli üldisele kuvandile.

Milliseid meetodeid kasutate tunnis laste õpetamisel?

Tunnis kasutan mitmeid erinevaid meetodeid, et muuta õppimine

huvitavaks ja tõhusaks. Nendeks on grupitööd ja arutelud, mis võimaldavad õpilastel oma teadmisi rakendada. Integreerin tundi ka erinevaid digitaalseid platvorme ja õppevideoid, et muuta õppimine mitmekesisemaks ja kaasaharavamaks. Lisaks annan regulaarselt tagasisidet ja julgustan õpilasi reflekteerima oma õppeprotsessi, et saada teadlikumaks oma tugevustest ja nõrkustest.

Kelleks tahtsid lapsena saada?

Lapsena tahtsin saada loomaarstiks.

Britt Lepla ja Greteli Kelli, 7.kl

Kostüümpäev

22. novembril toimus Abja Gümnaasiumis 1.–4. klassi õpilastel kostüümpäev. Sellel päeval tulid kooli erinevad superkangelased, printsessid ja muud filmitegelased. Üheskoos mängiti kooli aulas mängu „Kes aias” ja „Tore tädi”. Lisaks ringmängudele õpiti tantsima „Punast suksut” ning mängiti ka „Kivikuju”. Vahetundide ajal tehti soovijatest pilte. Üritust aitasid korraldada 10. klassi meedia- ja majandussuuna õpilased ning huvijuht Annika. See oli üks väga vahva ja lõbus päev.

Erko Murašin ja Sten Eric Akel

Taskuhääling Ott Lepmetsaga

Oktoobris avanes Abja Gümnaasiumi meediaringis osalejatel võimalus külastada advokaadibürood Lepmets & Nõges ning *podcast*'i stuudiot Progear.

Reis algas varahommikul kooli juurest. Ees ootas pikk ja unine sõit pealinna Tallinnasse. Advokaadibüroos võttis meid vastu Abjas õppinud ja elanud vandeadvokaat Ott Lepmets. Seadsime üles *podcast*'i salvestamiseks vajalikud seadmed. Kui kõik oli valmis, tehti meile ringkäik advokaadibüroo ruumides. Ringkäigu ajal rääkis Ott Lepmets meile, millist tööd nad teevad. Ta rääkis, mis vahe on advokaadil ja vandeadvokaadil ning kui palju peab selleks erialaks õppima.

Kui ringkäik büroos lõppes, alustasid Isabela ja Marleen *podcast*'i salvestamist. See toiming oli tore ja kõik said advokaaditööst targemaks. Kui intervjuu läbi sai, ajasime veel veidi juttu. Õpetaja Keijo ja Ott Lepmets meenutasid koos kooliaegu.

Kui meie aeg advokaadibüroos lõppes, sõitsime edasi stuudiosse Progear. Seal tutvustati meile erinevat tehnikat, mida salvestamiseks vaja läheb. Saime teada, kuidas seal *podcast*'e tavaliselt tehakse. Stuudios oli üles seatud nn jutunurk. Sattusime sinna just veidi enne Malluka ja Kristina Pärtelpoja saate „Salajutud” *podcast*'i salvestust. Tänu sellele avanes meil võimalus uurida nende jutunurka ning saime oma silmaga näha nende äsja võidetud aasta *podcast*'i auhinda.

Pärast stuudiokülastust suundusime korra ka Ülemiste keskusesse. Siis hakkasime kodu poole sõitma. Päev oli väga huvitav, aga ka veidi väsitav. Tagasiteel unistas nii mõnigi aasta *podcast*'i auhinnast ja advokaadiks olemisest.

Meie *podcast*'i saab kuulata Spotifys, Abja Gümnaasiumi taskuhäälingu alt (5. osa „Vandeadvokaat Ott Lepmets“).

Head kuulamist!

Marleen Vainonen
Helena Suurmets

Lauamängude häkaton

1.–3. novembril 2024 toimus Tartu Aparaaditehases minu korraldatud Lauamängu häkaton, mille eesmärgiks oli äratada noortes huvi lauamängude loomise vastu. Kolme päeva jooksul said osalejad teadmisi ja praktilisi oskusi ajaplaneerimisest, ettevõtlusest, mängu disainist ja meeskonnatööst.

Häkaton algas Seila Peeki koolitusega ajaplaneerimisest, kus noored said kasulikke nõuandeid, kuidas oma aega paremini juhtida ja eesmäärke seada. Seejärel tutvustas Brain Games lauamängude mehhanikaid ning võimaldas osalejatel erinevaid mängu läbi proovida, et koguda inspiratsiooni oma ideede

loomiseks.

Teisel päeval viis Angela Ader Tartu 2024-st läbi ideede genereerimise töötoa, kus osalejad jagunesid tiimidesse ja asusid oma lauamängu ideid arendama. Mängudisainer Tristan (PELA Entertainment OÜ) jagas oma kogemust „Mida Mee-mi” mängu loomisel, rõhutades ebaõnnestumiste ja katsetuste olulisust loomingu protsessis. Lisaks said noored osa võtta pehmik mõõgavõitlusest ning D&D minirollimängust Kvesti juhendamisel. Viimasel päeval keskendusime ettevõtlusele. SEB esindaja Kermo Nurmeoja ja JA Eesti mentorid jagasid noortele teadmisi õpilasfirmade loomisest ja oma ideede

elluviimisest. Häkaton lõppes osalejate loodud lauamängude prototüüpide esitlusega, kus iga tiim sai oma mängule tagasisidet ja võimaluse ideid edasi arendada.

Häkatoni korraldamine polnud lihtne, kuid tulemus oli seda väärt. Noored olid loovad, töökad ja valmis oma ideid ellu viima. Lauamängu häkaton andis noortele võimaluse arendada loovust, meeskonnatöö oskusi ja ettevõtlikkust, viies ideed prototüüpideni, millest mõni võib tulevikus saada päris lauamänguks.

Rahel Tafenau

Intervjuu õpetaja Stuart Ironside'iga

Stuart on sündinud Bicesteris, linnas, mis on umbes sama suur kui kaks Viljandit kokku. Hariduse on ta omandanud Inglismaa tunnustatud ülikoolides - bakalaureusekraadi sai ta Cardiffi ülikoolist ja magistrikraadi Londoni SOAS ülikoolist.

Eestiga tutvus Stuart esimest korda 2022. aastal, kui ta osales Eesti ETNO laagris. „See toimus Viljandi lähisel ja tõi kokku muusikuid üle kogu maailma. Armusin Eestisse ning otsustasin siin veel mitu korda käia,“ meenutab Stuart. Pärast mitmeid külastusi ja magistriõpingute lõpetamist võttis ta vastu otsuse kolida Eestisse. Algne mõte oli elada Tallinnas, kuid Viljandi ja Lõuna-Eesti võlud osutusid vastupandamatuks.

Üheks Stuarti suurimaks kireks on muusika, kuid Abja Gümnaasiumis töötamine on andnud talle võimaluse naasta ka inglise keele õpetamise juurde. „Mulle meeldib, et kool on väike ja igale õpilasele jääb piisavalt tähelepanu. Mingis mõttes oleme nagu väike perekond,“ kirjeldab ta oma kogemust. Lisaks mainib ta, et ootab pikisilmi

järgmist rebastepäeva, sest see oli tema jaoks täiesti uus ja ootamatu kogemus. „Kujutage ette, õpilased roomasid klassis ringi! Olen näinud midagi sellist ainult Ameerika filmides,“ naerab ta.

Oma vabal ajal armastab Stuart viibida looduses. Ta naudib jalutuskäike metsas, ujumist järvedes ja jõgedes ning muidugi sauna, seda peab ta kohustuslikuks iga nädal. Samuti hindab ta Eesti linnaelu rahulikkust ja arhitektuuri, mis peegeldab ajaloo kihte keskaegsetest hoonetest nõukogudeaegsete majade ja modernse disainini.

Kuigi Stuart on Eestis kohanenud, tunnistab ta, et alguses oli harjumatu elada kultuuris, kus inimesed on vaiksemad ja avanevad aeglasemalt. Inglismaal on täiesti tavaline alustada vestlust võõrastega, aga siin tuleb harjuda sellega, et ka sõbrad võivad pikka aega vaikida. „Nüüd naudin ka sellist vaikelu, aga vahel igatsen juhuslikke vestlusi võhivõõrastega,“ tõdeb ta.

Eesti keele õppimine on olnud Stuarti jaoks väljakutse. „See on täiesti erinev keel minu senistest

kogemustest, kuid mulle meeldib selle kõla. Ma väärtustan seda, et inimesed on minu katsetuste suhtes toetavad ja kannatlikud.“

Kui küsida, mida Stuart kodumaast enim igatseb, vastab ta, et enim puudust tunneb ta sõpradest ja perest. „Eestis on imeline elada, aga aeg-ajalt on raske, kui ei saa oma lähedasi lihtsalt näha, kui soov tekib. Samas ei kahetse ma hetkekski, et olen Eestisse tulnud. Siin on nii palju, mida avastada ja nautida.“

Isabela Murašin, 11. klass

Noortekonverents Lahe Koolipäev

16. oktoobril käisid kuus õpilasesinduse liiget (Anette, Isabella, Keili, Rahel, Rita ja Mia-Mai) Tallinnas noortekonverentsil Lahe Koolipäev „Tee hirmudest oma tugevus“. Konverentsil astusid lavale erinevad esinejad, kes jagasid oma kogemusi hirmude teemal ning rääkisid, kuidas teha neist hirmudest enda tugevused. Lisaks oli noortel võimalus päeva jooksul suhelda erinevate partneritega ning luua uusi tutvusi. Esinesid muusik ja laulukirjutaja Sissi, Alexela AS personalijuht Marjut Engelbrecht, CV.ee turundusjuht Karla Oder, Swedbanki privaatpanganduse investeringute strateeg Tarmo Tanilas, teleajakirjanik Keili Sükijainen, Goodmen Productions, psühholoog Eva-Maria Kangro, ettevõtja ja investor Raivo Hein, vormelisõitja Paul Aron ning koomik Sander Õigus.

Päev oli jaotatud kolmeks vaatusteks „Algus“, „Otsing“, „Tugevus“. Peaesinejate vahepeal olid laval ka erinevate huvikoolide esindajad ja iga vaatus algas päevajuhtide huvitava etteastega. Lisaks said kõik soovijad õppida rahvatantsu.

Tüdrukute sõnul oli konverents väga tegus, põnev ja silmiavav.

Mia-Mai Seermann, 12. klass

Jaan Rannapi nimeline jutuvõistlus

Abja raamatukogu eestvedamisel toimus juba 14. korda Jaan Rannapi nimeline jutuvõistlus, mille teemaks oli seekord „Mina olen mulk“. Osalema olid oodatud kõik õpilased 4.–12. klassini. Hindamisele laekus kokku 16 tööd.

Tööde hindamine toimus kolmes vanusegrupis: 4.–6. klass, 7.–9. klass ja 10.–12. klass. Lisaks anti välja Agu Sihvka nimeline rahaline peapreemia, mille suuruseks oli 100 eurot. Kõige nooremas vanusegrupis sel korral kahjuks osalejaid ei olnud, kuid teistes gruppides esitati nii luulet kui jutustusi. Esitatud töid hindas žürii, kuhu kuulusid Mulgi valla raamatukogude töötajad. Hindamiseks koguneti ühisele veebikoosolekule, kus igaüks sai tööde kohta oma arvamust avaldada. Tore oli see, et hindajate otsus oli mõne töö suhtes täiesti üksmeelne, kuid jäadi ka erinevatele seisukohtadele. Igaüks esitas oma esikolmiku ja nii saa-

digi kokku lõplik paremusjärjestus. Töid hinnati n-ö pimesi ehk žüriiliikmed ei teadnud, kelle tööd nad hindavad, teada oli ainult see, millisesse vanusegruppi töö esitaja kuulus.

Tulemuste väljakuulutamiseks toimus Abja Gümnaasiumis 21. novembril 2024 raadiosaade. Ingrid Porkanen Abja raamatukogust tegi lühikese jutuvõistluse tutvustuse ja kutsus kooli aulasse kõik 16 osalejat. Aulas toimus pidulik võitjate väljakuulutamine ja autasude kätteandmine. Iga vanusegrupi esikolmik sai Coopi kinkekaardi, tänukirja, šokolaadi ja Jaak Kõdari luuleraamatu. Täna ka Abja Gümnaasiumi eesti keele õpetajaid Kadri Kalmu ja Siiri Meidlat, kes ärgitasid õpilasi töid kirjutama ja võistlusest osa võtma. Suur aitäh neile!

Võistluse tulemused:

7.–9. kl.

I Ramon Miikael Purju
II Sten Hendrik Kivikas
III Helena Suurmets

10.–12. kl.

I Melissa Osijärv
II Isabela Murašin
III Sten-Erik Akel

Agu Sihvka nimelise peapreemia võitis sel korral Angelika Tukk 12. klassist. Tema võidutööd saab lugeda ajalehest Mulgi Sõna.

Lisaks märgiti ära luuletus, mille autor oli Marleen Vainonen 7. klassist.

Suur tänu kõigile osavõtjatele ning vahedaid mõtteid ja sujuvat sulge järgmiseks aastaks!

Riin Laeneste

Jõuluootuse laat tõi pühadetunde hinge

30. novembril toimus Abja-Paluoja juba teist aastat järjest jõuluootuse laat. Selle õhtu kulminatsiooniks oli jõulutuledes traktorite ja muude sõidukite paraad, milles osales rekordiliselt 17 masinat. Silmailu ja uudistamist jagus kõigile. Laadaplatsil rõõmustas lapsi jõulumemm Dea ning loomulikult õhtupimeduses saabuv jõuluvana. Avatud oli päkapiku postkontor, kus kõik soovijad said jõuluvanale kirja kirjutada. Samuti sai teha pilte

imeilusas jõulunurgas, et see päev endale jäädvustada. Kogu laadapäev pakkus rõõmsat atmosfääri, kauplejaid jagus nii kaugemalt kui lähemalt. Kohalikud õpetajad ja õpilased pakkusid omatehtud tooteid, mida hea kingikotti panna. Samuti sai suu magusaks maitsvaate söökide ja soojade jookidega. Laadamelu ilmestasid kolm erinevat töötuba, kus sai valmistada uhkeid jõulupärgasid, meisterdada

jõuluingleid ning teha maitsvat piparkoogikuuske. Jõuluootuse laat toob meile erilise kogukonnatunde, kus saame nautida jõluueelset saginat ning ammutada inspiratsiooni pühadeks valmistumisel. Aitäh kõigile laadal kauplejatele ja külastajatele! Samuti suured tänusõnad abilistele, kes aitasid selle päeva eriliseks muuta. Laseme sellel vahval traditsioonil jätkuda.

Teele Ladva

Mina olen mulk

„Om maid maailman tuhandit ja rahvit mit mit miljunit. Üitsainus Mulgimaa, üitsainus Mulgimaa” – Hendrik Adamson

Mulgimaa on minu kodu, juured ja identiteet. Eesti on mitmekesine maa, kus erinevatel piirkondadel on oma eripärad ja rikkalik kultuuripärand. Üks sellistest kaunitest kohtadest on Mulgimaa, mille elanikel on omanäoline ajalugu, uhkus ja pärand.

Mulgid on tuntud oma töökuse, visaduse ja iseseisvuse poolest. Tunnen, et need omadused ja oskused on juurdunud ka minule. Olen palju kuulnud lugusid oma sugulastest ja nende minevikust, kuid kõige huvitavam on olnud vabadussõja-aegne lugu vanavanaemast, kes saksa ohvitseri minu praeguses kodutalus pidi võõrustama. Kahjuks lahkusid minu vanaema ja vanavanaema siit ilmast enne minu sündi, aga mälestused pereliikmetelt ja minu mulgilik hing meenutab neid alati. Olen

proovinud uurida oma suurt suguvõsa ja nende mulgi juuri, kuid jõudsin ainult selleni, kus oli märged tehtud minu pere ja Ita Everi sugulusest.

Mulgi keelt ma räägin vähe, aga saan sellest üsna hästi aru tänu algklasside klassijuhataja Karin Sepale, kes tõi alati klassi mulgi hõngu. Vanematelt inimestelt on siiski kõrvu jäänud huvitavamad sõnad, mida kasutan tihti. Mulgi keel on ise midagi enamat kui lihtsalt sõnad – see on eriline ja kannab oma väärtust.

Mina kui noor Mulgimaa elanik tunnen väikest kohustust kanda enda õlul mantlit, et hoida elus Mulgimaa väärtust ja traditsioone. Tulevik on küll kiire ja muutlik, kuid tänavu on trend, kui noored käivad suurlinnas koolides, aga nad leiavad siiski oma elutee tagasi kodukanti, et lastel oleks lapsepõlv maakohas. Ilmselt on see lojaalsus ja tahtmine tulla suurlinnamelust tagasi maak kohta.

Mina olen mulk ja see ei ole mit-

te ainult geograafiline ja ajalooline fakt, vaid minu olemuse osa. Olen uhke oma päritolu üle ja tunnen vastutust, et seda pärandit hoida ja edasi kanda. Mulgimaa ei ole lihtsalt koht – see on tunne, mida kannan endaga kõikjal, kuhu lähen.

Angelika Tukk

Laste õiguste ja kohustuste tasakaal

Novembrikuu lõpus tähistasime Abja Gümnaasiumis rahvusvahelist laste õiguste päeva. Selle päeva eesmärk on tõsta teadlikkust laste õigustest ja nende olulisusest. Sel aastal andsid oma panuse õpetaja Christi ja 7. klassi õpilased, kes joonistasid teemakohaseid pilte. Piltidest kujundasime kooli garderoobi väljapaneku. Näitusel saab näha, kuidas õpilased tõlgendasid olulisi teemasid, nagu õigus haridusele, turvalisusele, tervishoiule ja mängule. Õpilaste looming on värvikas ja emotsionaalne, peegeldades sügavat mõistmist ning hoolivust.

Kuigi laste õigused on olulised ja väärivad kaitset, on sama tähtis rääkida ka laste kohustustest. Meie näitus püüab tasakaalustada neid kahte poolt, tuues esile, et iga õigus tähendab ka vastutust. Õpilaste töödes peegelduvad teemad, mis rõhutavad näiteks sõbralikku suhtumist kaaslastesse, koolikohustuste täitmist ning oma kodu ja keskkonna hoidmist.

Õpetaja Christi sõnul on oluline tekitada õpilastes arusaam, et õiguste ja kohustuste vahel on tihe seos. „Õigused annavad meile vabaduse, kuid koos sellega tulevad ka vastutused. Soovisime, et lapsed

mõistaksid, et neil on oluline roll enda ja teiste heaolu kujundamises,” selgitas õpetaja Christi.

Näitus on saanud palju positiivset tagasisidet nii õpilastelt kui ka õpetajatelt. See näitab, kui oluline on lastele pakkuda võimalusi oma arvamuse ja loovuse väljendamiseks. Joonistused jäävad koolipelele imetlemiseks veel mitmeks nädalaks ning loodetavasti inspireerib see kõiki mõtlema laste õiguste ja kohustuste tasakaalu üle. Laste õiguste päeva tähistamine andis meile väärtusliku õppetunni – koos saab luua midagi tähendusrikast ja inspireerivat!

Annika Leighton

Käsitöömeisteri külaskäik

Projekti „Meister kooli” raames, mille eesmärk on rahvuslike käsitöötraditsioonide järjepidevuse säilitamine kooliõpilaste ja tunnustatud käsitöömeistrite ühistegevuse kaudu, külastas oktoobris 7. klassi tüdrukuid Inna Raud. Inna on Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu mentor.

Loengu alguses tutvustas Inna ennast ja rääkis sellest, millega ta tegeleb. Seejärel oli teemaks rahvarõivad üldiselt, kuidas on need kujunenud ja milline on nende tähendus. Igas vanuses kandjatele olid mõeldud oma mustri ja lõikega rahvarõivad: lastele, noortele tütarlastele, vallalistele naistele ja abielunaiestele. Igal rahvarõival olid ja on siiani omad nn nõuded: mida, kuidas ja millal tuleb kanda mõnda eset või ehet. Samuti rääkis Inna, kes ja kuidas üldse rahvarõivaid valmistavad. Ta tutvustas ka

rahvarõivaste eripärasid maakonniti ning lisan, mida mõned mustrid tähendavad. Pilte näidates rääkis ta enimkasutatavatest rahvarõivastest ja millised näevad välja naiste ja meeste riided. Samuti näitas ta pilte rahvarõivastest, mida kandsid lapsed.

Seejärel keskendus Inna konkreetselt Mulgi rahvarõivastele. Ta tutvustas meile ka Mulgimaa erinevate kihelkondade rahvarõivaste erinevusi – meeste Mulgi kuuel olevat kaaruspaela mustrit ja naiste rahvarõivaste mustreid ja peakatteid. Samuti rääkis ta meile, mida tähendavad mõned mustrid ja värvid Mulgi rahvarõivastel. Innal olid kaasa võetud ka Mulgi rahvarõivaste juurde kuuluvad puusapõll, pastlad, musta värvi seelik, erineva mustriiga vööd ja ehted. Neid saime oma käega katsuda ja ka selga ning jalga proovida. Inna

õpetas meile ka seda, kuidas õigesti vööd siduda. Samuti nägime sõba ehk villast õlakatet ning sellel olevat mustri paigutust. Seda lähemalt vaadates nägime, et see oli kokku õmmeldud kahest tükist.

Kokkuvõttes võib öelda, et mulle meeldis see tund väga, loodan, et ka klassikaaslastele. Palju põnevam on kuulata inimest, kui ta samal ajal näitab kõrvale temaatilisi pilte. Loomulikult on veelgi põnevam siis, kui saab asju ka ise proovida.

Helena Suurmets

„U-TUBE” arvustus

Teater Temufi etendus „U-TUBE” ehk kuidas minust saaks youtuber? Autor ja lavastaja: Peep Maasik
Näitlejad: Amanda Hermiine Künnapas, Kaarel Targo, Mathias Leedo.

Etendus „U-TUBE” räägib noorest neiust, kelle unistus on saada suunamudijaks ja mis sellega kaasneb. Etendus jättis hea esmamulje, kuid ootasid midagi enam. Etenduse süžee oli enamasti üles ehitatud loogiliselt, kuid mõned kohad tekitasid segadust. Näiteks stseen, kus Emiilia kohtus veebis tutvunud Mariaga.

Lavastus keskendub sotsiaalmeele dia tõttu noores esile kerkinud probleemidele, lähtudes noore neiü küsimusest „Kelleks ma suurena saada tahan?”.

Näitlejate tekstis kasutati slängi ja seetõttu oli lavastus kohati naljakas. Teksti aitasid hästi esile tuua erinevad žestid, hääletoonid. Lavastaja suutis etenduse sõnumit edastada uuenduslikus võtmes ning kaasas sellega ka hästi publikut.

Lavaline kujundus oli hoolega läbimõeldud ning mitut moodi kasutatav. Valgus ja visuaalid olid

etenduse lahutamatu osa ja andsid kogu üldmuljele palju juurde. Valgus oli värviline, suurejooneline. Muusika oli kohati natuke liiga vali ning oleksin tantsimise asemel eelistanud midagi muud.

Näitlejad esitasid oma rolle hästi, kasutades osavalt kehakeelt, häält ning miimikat. Nad suutsid lavastuse sõnumit edastada publikule mõjuvalt.

Lavastus pani tõsiselt mõtlema tänapäeva noorte nutisõltuvusest, kuid ka naerma noortepärase suhtlusviisi üle.

Rahel Tafenau

Õpetajate päev

Traditsiooniliselt andsid sel päeval tunde abiturientid. Sel korral pidid ka õpetajad tundidest osa võtma, kuid mitte õpetaja, vaid õpilase rollis. Õpetajad said kätt proovida nii luuletuse kirjutamises kui ka kiivi DNA uurimises. Päeva lõpus pidid õpetajad valminud luuletused ka ilmekalt kooliperele ette kandma. Õpilased tundsid tavapäratut vabadust ega teinud tunnitööd kaasa. Päeva hirmuäratavaim hetk abiturientidele ei olnud mitte õpetamine, vaid hoopis kääridega üksteist tagaajavate laste ohjeldamine. Selle peale kutsusid abiturientid direktor Arthur Nõmmanni, et too lööks korra majja. Päev lõpetati ajutise direktori ja õppealajuhataja kõnega. Aktusel tagastati ka kooli võtmed. Ei olnud kerge, aga saime hakkama.

Arthur Nõmmann

Intervjuu õpetaja Inna Oksaga

Milline õpilane sa olid?

Olin selline nelja-viieline. Vane-
mates klasside vilksatasid kolmed-
ki sisse. Aga kohusetundlik olin.
Olin maalaps, selline vaiksevõitu.

Milline on olnud sinu haridus- tee?

Tegelikult on mul isegi kahekord-
ne pedagoogiline haridus. Alglas-
side õpetajaks õppisin kõigepealt
Tartus tollases pedagoogilises koo-
lis. Tartu Pedagoogiline Kool oli
tugev õppeasutus, põhjaliku me-
toodika ja tugeva praktikabaasiga.
Sealt sain ka klassivälise töö koge-
muse ja paberi, mis sel ajal mui-
dugi „punastele” postulaatidele
toetus. Magistrikraadiga võrdsus-
tatud pedagoogilise kõrghariduse
omandasin Tallinna Pedagoogili-
ses Instituudis (praegu siis Tallin-
na Ülikool). Tallinna Ülikool andis
mulle ka psühholoogia lisaeriala.

Mis paneb õpetajal silma särä- ma?

Ei ole nii, et kõik õpetajad säravad
ühtemoodi. Teinekord aitab pisi-
kesest asjast. Näiteks kui õpilane
oskab õige küsimuse esitada. Kui
tal on tekkinud huvi, kui ta on aru
saanud ja tahab veel teada. Igale
õpetajale teeb muidugi rõõmu, kui
õpilased on aine omandanud.

Miks õppida õpetajaks?

Sageli on peres mitu põlvkonda
õpetajaid. Siis on see kuidagi ene-
sestmõistetav. Mul pole nii olnud.
Alustasin oma kooliteed maakoo-
lis, klassid olid väikesed, koolis
oli huvitav. Kooliajal joonistasin
päris hästi. Mind kutsuti appi kooli
seinalehte tegema või kooli saali
pidudeks kaunistama. See meeldis
mulle. Teadsin juba siis, et tahan
õpetajaks õppida ja nii läkski.

Milline oli kooliajal sinu lemmik- õpetaja?

Otsest lemmikut pole kunagi ol-
nud, pigem eeskujud. Aga alati on
meeldinud sellised õpetajad, kelle

tunnid on huvitavad, kelle tundi-
des tunned, et saadki midagi uut
teada. Mulle meeldivad nõudlikud
õpetajad ja huumorimeel tuleb ala-
ti kasuks. Aga on olnud ka selliseid
õpetajaid, kelle moodi ma kunagi
olla pole tahtnud.

Millised on sinu hovid?

Koorilaul. Olen osalenud peaaegu
kõigil laulupidudel. Samuti naudin
tervisesporti, meeldib aeroobika,
jalgrattasõit, looduses jalutamine.
Meeldib raamatuid lugeda, reisida.

Mis on sinu lemmikraamat ja lemmikfilm?

Ei ole sellist raamatut, mida ikka ja
jälle kätte võtaks. Lemmikud muu-
tuvad. Meeleolustki oleneb, missu-
gune kirjandus parasjagu huvitab.
Loen krimiraamatuid, põnevikke.
Huvitava saatusega inimesed köi-
davad, loen elulooraamatuid, aeg-
ajalt psühholoogilisi teoseid. Uusi-
ma kirjandusega püüan kursis olla,
kuigi raamatuid tuleb palju peale.
Filmidega sama lugu. Meeldivad
sügavasisulised filmid, sellised,
mis veel päevi pärast mõtteainet
pakuvad.

Mis on sinu lemmiktsitaat?

Iga asi on millekski hea!

Kuidas on õpilased ajas muutu- nud?

Selle aja jooksul on päris palju.
Võimalused on hoopis teistsugu-
sed. Tänaõpilased on avatu-
mad, julgemad, keskendumist on
vähem, ei ole rahulikku kulgemist,
lapseks olemist.

Aegu tagasi olid õpilased kinnise-
mad, vaiksemad, käeliselt osava-
mad, iseseisvamad.

Palun kirjuta mõni naljakas lugu seoses oma tööga.

Eks neid lugusid on ikka olnud.
Kõige koomilisemad ei kannata
paraku trükimusta. Meenub üks
aprillinali. Mina olin etteütluse ette
valmistanud. Lähen klassi, kedagi

pole. Õpilased otsustasid mulle ka
aprilli teha. Ega midagi, mina alus-
tasin etteütlusega. Pealkiri tahvlile.
Ja kogu aeg rääkisin kõva hääle-
ga, nagu õpilased oleksid klassis.
Alustasin teksti lugemist, kordasin
aga lauseid, nagu ikka etteütluses
tehakse. Mõne aja pärast läks uks
lahti, seal nad siis seisis, totrad
näod peas. Mina jätkasin teksti lu-
gemist. Kui sosin ukse juures väga
ärevaks läks, kamandasin õpilased
kohale ja ütlesin, et tuleb viimased
laused ära kirjutada, kolmed ehk
ikka saadakse. Kui kirjutatud, käs-
kisin kõikide lausete esimesed tä-
hed alla joonida. Muidugi tuli sealt
APRILL kokku. Ei teagi nüüd, kes
aprilli sai: mina või õpilased.

Kadri Kalm

Mulgi valla aasta noorsootöö tegija 2024

Kui 2006. aastal lõpetas Abja Gümnaasiumi särasilmne noor Daisi, unistas ta aastast välismaa reisist ja tööelust väljaspool Eestit. Saatusel olid aga teised plaanid. Tema pedagoogist ema soovitas tal jätkata õpinguid ning peagi leidiski Daisi end Tartu Kutsehariduskeskusest (KHK) õppimas müügi juhi erialal. „See ei olnud minu esimene valik, kuid valikute puudumisel otsustasin proovida,” tunnistab Daisi ausalt.

Kogemused, mis KHK-s omandati, andsid Daisile arusaama, kui oluline on teha iseteadlikke otsuseid oma tuleviku kohta. Seetõttu astus ta pärast lõpetamist Tartu Ülikooli, valides sotsiaalteaduste eriala. „See oli minu enda otsus ja

tundsin, et teen midagi, mis mind tõeliselt kõnetab,” meenutab Daisi. Sotsiaaltöövaldkond viis ta kokku mitmete ametitega. Erinevad töökohad, sealhulgas noorsoo- ja lastekaitsespetsialisti roll Mulgi vallas, kujundasid tema arusaamu noorte vajadustest ja haridusvaldkonna tähtsusest. „Just siis hakkasin mõtlema, et tahaksin rohkem panustada haridusmaastikule,” räägib Daisi.

Otsus astuda Noored Kooli programmi oli järgmine suur samm. „Esimesel korral jätsin protsessi pooleli, kuid kaks aastat hiljem otsustasin uuesti proovida,” ütleb ta. Kandideerimisprotsess oli tema sõnul üks keerukamaid, kuid samas arendav kogemus. „See pani mind enda tugevusi ja nõrkusi sügavalt analüüsima,” lisab ta.

Seejärel juhtus midagi ootamatut. Enne kui Daisi jõudis ise otsida kooli, kuhu tööle minna, võttis temaga ühendust Laine Lindvest Abja Gümnaasiumist ja kutsus ta oma ridadesse. „See oli pakkumine, mida oli raske tagasi lükata,” tunnistab Daisi. Tagasi kooli tulemine oli eriline kogemus – nüüd polnud ta enam õpilane, vaid õpetaja. „Alguses oli naljakas näha vanu õpetajaid kolleegidena, kuid tänaseks oleme meeskonnana väga hästi kokku kasvanud,” ütleb ta.

Mälestused oma õpilasaastatest toovad Daisile naeratuse näole. Ta meenutab, kuidas bioloogia oli tema lemmikaine ja kuidas ta pidas oma õpetaja Ene Lättit uueks kolleegiks alles siis, kui viimane end meelde tuletas. „Selgus, et ta valmistas mind omal ajal eksamiks ette, aga mina olin selle täiesti ära unustanud,” naerab Daisi.

2024. aasta novembris pälvis Daisi Mulgi valla aasta noorsootöö tegija tiitli. See auhind tuli talle suure üllatusena. „Ma isegi ei oodanud seda ja tunnen, et ma pole veel kõike teinud, et seda tiitlit väärida,” sõnab Daisi. Samas näeb ta selles uut motivatsiooni. „Nüüd tunnen, et pean endast veel rohkem andma, et see tiitel oleks õigustatud,” lisab ta tagasihoidlikult.

Daisi teekond näitab, et elu pole alati sirgjooneline ja vahel juhivad ka näiliselt juhuslikud otsused suurte muutusteni. AG endisest õpilasest on saanud õpetaja, kelle missiooniks on inspireerida uut põlvkonda. „Kui õpilane suudab mind viie aasta pärast meenutada kui õpetajat, kes teda toetas, siis tean, et olen midagi õigesti teinud,” ütleb Daisi kindlameelselt.

Annika Leighton

Sport minu elus

Sport on minu elus alati olnud tähtsal kohal. Olen oma elu jooksul proovinud erinevaid alasid, olen käinud kokku viieteistkümnes trennis. Nende hulgas on viis erinevat tantsustiili, ujumine, jalgpall, võrkpall, kergejõustik ja jõutreeningud. Praegu tegelen aga peamiselt korvpalliga, mida olen mänginud juba neli aastat.

Esimesed kolm aastat olin Abja korvpalliklubi võistkonnas, kuid sel aastal liitusime BC Star ja Tallinna Kaleviga. Koos saavutasime Kaamos karika turniiril esimese koha, mis on olnud väga eriline saavutus.

Minu sportlikus karjääris on palju meeldejäävaid hetki, mida tähistavad ka 18 medalit: seitse neist olen võitnud jõutõstmises ja ülejäänud korvpallis. Sport on mulle õpetanud meeskonnatööd ja andnud võimaluse pidevalt areneda.

Spordiga tegelemine on andnud mulle palju kogemusi ja sõpru ning ma ei kujutaks oma elu selleta ette!

Emilia Eliis Leighton

„Nupute välla“ uus hooaeg

Abja Gümnaasiumis toimus mälumängusarja „Nupute välla“ viienda hooaja avaetapp, kus osalesid 4-liikmelised võistkonnad Tarvastu, Tõrva ja Abja Gümnaasiumist, Halliste Põhikoolist ning August Kitzbergi nimelisest Gümnaasiumist. Kokku astus võistlustulle seitse võistkonda.

Seekord oli teemaks „Koolmeistrid ja koolielu Halliste kihelkonnas“. Mälumängu korraldust toetasid Mulgi Kultuuri Instituut ja Eesti Rahvakultuuri Keskus ning mängu viis läbi õpetaja Maile Kreevs.

Pingelise ja tasaväglise lahingu võitis August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi võistkond Mulke Unt. Abja Gümnaasiumi 7. klassi esindus (Helena, Greteli, Marleen ja Ramon Miikael), keda juhendas õpetaja Christi Lõhmus-Erg, saavutas auväärse II koha. III koha pälvis Halliste Põhikooli võistkond.

Mälumäng tõestas taas, et Mulgi piirkonna noortel jagub teadmisi ja kirge ajaloo vastu.

Annika Leighton

Ratsa- ja rahatarkuse laagri telgitagused

6.–8. augustil toimus meie korraldatud ratsa- ja rahatarkuse laager. Seal oli mõistagi palju ratsutamist ja erinevaid töid tallis ning ka kaks töötuba, millest esimene pühendatud rahatarkusele ja teine meditsiinile. Laagris osales 22 toredat ja rõõmsameelset noort. Huvi oli sedavõrd suur, et kõik kohad täitusid mõne tunniga alates registreerimise algusest. Toitu küpsetasime lõkkel ning magasime Kaitsevält saadud telkides. Lisaks Eesti Kaitsevälle aitas meid Punane Rist, kellelt saime esmaabikoti ning kes korraldas meditsiini töötuba. Rahatarkuse ja korraldusega seotud küsimuste lahendamiseks saime palju abi Viljandimaa Arenduskeskusest ja oma juhendajalt Einar Ilveselt, kes korraldas ka rahatarkuse töötoa. Leidsime iseseisvalt koostööpartnerid, kirjutasime projekti ja viisime laagri läbi. Tänuks vaeva eest nomineeriti meid Kolga-Jaani rahvamajas toimunud Viljandimaa vabakonna inspiratsiooni- ja tänusündmusel kahes kategoorias: Viljandimaa vabakonna Aasta Tegu ja Tegus noor. Olime väga üllatunud ja rõõmsad, kui osutusime kategooria Tegus noor laureaadiks. Auhinnaks saime lillekimbu, tänukirja ning meie enda piltidest käsitööna valminud vitraažid. Kõige tänulikumad olime Priit Oksale ja Inga Lungele toreda melu ja muusika eest.

Emma Emilie Lääts, Getter Laidvee

Rebaste ristimine

25. septembril toimus Abja Gümnaasiumis rebaste ristimine. Sellel päeval saime luuseritest gümnaasistideks, nagu oli kirjas meile antud tunnistusel.

Ettevalmistus rebaste päevaks algas veidi varem. Kõigil oli vaja leida rebase kostüüm, lisaks võis kanda kõrvu. Rebastele valmistas raskust punaste riiete leidmine. Õnneks oli kõigil võimalus käia nädalavahetusel kodus ning leida vajalikud esemed. Sel päeval oli meil keelatud kanda ka koolikotti. Õhtul korraldasid üheteistkümnendikud meile „Rebaste gala“, kus oli vaja kanda pidulikku riietust. Nende tungiv soov oli, et tüdrukud kannaksid kleite ja kingi ning poisid ülikonda.

Koolipäev oli mitmekülgne. Esimalt tegime hommikuvõimlemist. Seejärel maitsesime spetsiaalselt meile valmistatud suupisteid: sprotitarretist, räimesülti rosinakohupiimaga, Sprite-tomatimahla-jooki ja sprotivõileibu. Tantsisime ka aulas kogu kooliperele ning võtsime osa meie korraldatud võistlustest. Lisaks oli meie ülesandeks igal korrusel erineval viisil liikuda, näiteks kolmandal korrusel pidime roomama.

Pärast koolitundide lõppu algas ettevalmistus õhtuseks galaks. Õpilaskodus tegime üksteisele meigi ja soengu. Nägime tõeisti kaunid välja. Galal laulsime jumalatele ning lugesime neile omaloomingulisi luuletusi. Peale seda oli vas-

tastikune kingituste jagamine ning silmapaistvamatele rebastele anti üle ka eripreemiad.

Kõige kaunima sabaga rebane oli Rita.

Pirtsakamaks rebaseks osutus Sten.

Aasta rebase tiitli pälvis Jarmo, kes paistis silma oma ülima aktiivsusega ning kes tänase päevani kannab oma võidetud rebast koolis kaasas. „Rebaste gala“ õhtu lõpetas disko. Hoolimata päeva raskusest püsis kõigil naeratus suul. Oleme tänulikud üheteistkümnendikele, kes nii toreda päeva korraldasid ning ka enda klassikaaslastele, kes kõike protestimata kaasa tegid.

10. ja 11. klass

Uued tuuled Abja Noortekeskuses

Abja Noortekeskus on saanud endale kaks uut töolist, kes toovad majja nii uusi ideid kui ka sooja inimlikku kohalolekut. Dea ja Merle on noored juhivad, kelle eesmärgiks on muuta noortekeskus kohaks, kus iga noor tunneb end oodatuna ja inspireerituna. Tutvume nendega lähemalt, uurime, mis neid motiveerib ja millised on nende suured plaanid.

Dea Jürimäe – juhataja, kes hindab loovust ja kogukonna kaasamist

Dea Jürimäe on elupõline Saarde valla inimene, kes on sündinud ja kasvanud Kilingi-Nõmmes ning elab täna Tihemetsas. Tal on kirju ja mitmekülgne taust. Hariduselt on ta juuksur (Pärnumaa Kutsehariduskeskus) ja maastikuehitaja (Luua Metsanduskool). Lisaks on tal 5. taseme noorsootöötaja ja laagrikasvataja kutsetunnistus. Tema teekond Abja Noortekeskuse juhatajaks sai alguse Saarde Huvi-keskusest, kus ta töötas noorte juhendajana.

Dea jaoks on oluline olla noorte jaoks olemas igas olukorras. „Soovin olla olemas kõige utoopilisemate ja hullumeelsemate ideede jaoks. Kui me täna ei kuula ja ei toeta noori, võime ühiskonnana palju kaotada,” ütleb ta. Dea sõnul ei ole ükski halb tegu piisav põhjus noore hukkamõistmiseks. Ta rõhutab, et oluline on toetus ja mõistmine, mis aitavad noorel üles leida oma tee.

Loovus on Dea jõuallikas. „Kõigest on võimalik midagi luua. Loomine õpetab koostööd, planeerimist, austust ja oskust küsida abi,” lisab ta. Dea on juba jõudnud ellu viia mitmeid projekte, sealhulgas noorteka sünnipäeva ja Mulgi valla noorte motivatsioonipaketi, mis motiveerib noori osalema ühistes tegevustes. Lisaks lõi ta kaasa Abja Gümnaasiumi talendishow’l ja jõuluootuse laadal.

Merle Lukka – südamega noorsootöötaja, kes rõhutab tasakaalu

lu digimaailma ja reaalse elu vahel

Merle Lukka on südamlilik ja pühendunud noorsootöötaja, kes liitus Abja Noortekeskuse meeskonnaga 2024. aasta septembris. Ta elab Mulgi vallas ja on töötanud varem Halliste lasteaias Pääsuke, kus omandas 14 aasta jooksul kogemusi nii õpetaja abi, abiõpetaja kui ka lasteaiaõpetajana. Hetkel õpib ta Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kogukonnahariduse ja huvitegevuse erialal.

Merle tööle asumist noortekeskuses mõjutasid tema ülikooliõpingud ja varasemad kogemused noortega töötamisel. „Mind inspireerib noorte energia ja entusiasm. Kui neid toetada ja motiveerida, on nad võimelised tegema suuri tegusid,” ütleb Merle. Tema eesmärgiks on olla noorte jaoks tugi, kes aitab lahendada igapäevaelu väljakutseid, innustab omaalgatust ning toetab mitteformaalse õppe kaudu noorte arengut.

Merle peab oluliseks tasakaalu leidmist digimaailma ja reaalelulise suhtlemise vahel. Tema hinnangul on tänapäeva noorte suurimaks väljakutseks just see, kuidas leida väljapääs virtuaalmaailmast ja suunata nad sotsiaalsesse suhtlusesse. „See on tänane reaalsus. Peame noortele looma huvitavaid ja kaasahaaravaid tegevusi, mis toeks neid välja ekraani tagant ja aitaks leida tasakaalu,” rõhutab Merle.

Üheks meeldejäävamaks hetkeks oma töös peab Merle osalemist Abja Gümnaasiumi talendishow’l. Tema sõnul andis see tohutult energiat ja ühendas kogukonda. „See näitas, et koos tehes on võimalik saavutada midagi erilist,” ütles ta.

Koos loovad Dea ja Merle noortekeskuse, kuhu kõik on oodatud

Dea ja Merle usuvad, et Abja Noortekeskus on koht, kus noored saavad olla nemad ise. „Meie jaoks ei ole see lihtsalt peatuspaik ja soetuba. Iga tegevus on mõtestatud ja igapäevaselt õpivad noored midagi uut, sageli ise seda teadvustama-

ta,” selgitab Dea. Merle lisab, et oluline on ka kogukonna kaasamine. „Koostöö on eduka noorsootöö vundament. Kui kogukond, kool ja lapsevanemad teevad koostööd, võime olla kindlad, et noored saavad parima võimaliku toe.”

Noored ja lapsevanemad saavad Abja Noortekeskusega ühendust võtta Facebooki kaudu (Abja Noortekeskus), helistades (+372 5300 1211) või saates kirja aadressile abjanootekeskus@gmail.com. Keskus asub Kooli tn 2 Abjas.

Dea Jürimäe ja Merle Lukka on Abja Noortekeskuses selleks, et olla noorte jaoks olemas. Nende uued ideed, pühendumus ja südamlikkus annavad lootust, et Abja noored leiavad seal koha, kus neid märgatakse, kuulatakse ja julgustatakse elus suuri tegusid tegema.

Annika Leighton

Kadakas GALERII

III adventikontsert Abja Kultuurimajas

Jõulukampsunite päev

Rebastepäev

Spordipäev

Jõuluootuse laat

Kadakas 59
Abja Gümnaasiumi ajaleht
Toimetus - Annika Leighton
Tehniline toimetaja - Keijo Koort
Fotograafid - Keijo Koort, Isabela Murašin